

Ədliyyə işçiləri öz peşə bayramlarını Qələbə günü ilə birlikdə qeyd edirlər

Ötən əsrin əvvəllərində dünyada gedən qarşısızalmaz ictimai-siyasi proseslər, xüsusən, çarizmin süqutu nəticəsində yaranan müstəqil dövlətlərin hər biri özünəməxsus yol tutmuşdur. 1918-ci il mayın 28-də elan edilmiş Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti isə müsəlman Şərqi ilk demokratik respublika olaraq sivil, dünyəvi dövlət quruculuğu yolunu seçmişdi. Həmçinin, ədliyyə orqanları və məhkəmə fəaliyyəti ilə bağlı bir sıra qərarlar qəbul edilmiş, o cümlədən 1918-ci il noyabr ayının 14-də Azərbaycan Məhkəmə Palatasının Əsasnaməsi, noyabrın 22-də isə Ədliyyə Nazirliyinin Əsasnaməsi təsdiq edilmişdir. Təsadüfi deyil ki, ilk müstəqil dövlətimizin Nazirlər Şurasının sədri Fətəli xan Xoyski ədliyyə orqanlarının dövlətçiliyin inkişafındakı vacib rolunu belə təsvir etmişdir. Məlum hadisələrdən və Azərbaycan SSR-in yaradılmasından sonra sovet imperiyasının hər yerində olduğu kimi, Azərbaycan ədliyyə sistemi də çox ciddi məhdudiyətlərlə fəaliyyət göstərirdi. 1933-cü ildə yaradılan Ədliyyə Nazirliyi döndürüldü və sonra çox cüzi səlahiyyətləri olan bir quruma çevrildi. 1957-ci ildə isə tamamilə ləğv edildi.

Ədliyyə Nazirliyinin yenidən və əsaslı surətdə təsis edilməsi ümummilli lider Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərlik etdiyi dövrə təsadüf edir. Azərbaycan SSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin 27 oktyabr 1970-ci il tarixli qərarı ilə Ədliyyə Nazirliyi təsis olunaraq onun sabit fəaliyyəti təmin edilmiş, nazirlik məhkəmə orqanlarına təşkilati rəhbərliyi həyata keçirmiş, əhaliyə hüquqi yardımı yaxşılaşdırmış, notariat fəaliyyətinin və məhkəmə ekspertizalarının aparılmasını təmin edib, ümumiyyətlə, ədliyyə işi təkmilləşdirilərək onun gələcək inkişafı üçün əlverişli zəmin yaranmışdır. Azərbaycan öz dövlət müstəqilliyini yenidən bərpa etdikdən və ümummilli lider Heydər Əliyev 1993-cü ildə hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra Azərbaycan Ədliyyəsinin həyatında əsaslı dövr başlandı. Ulu öndərin rəhbərliyi ilə ədliyyə sisteminin inkişafını təmin edən ardıcıl və məqsədyönlü islahatlar həyata keçirilmiş, nazirliyin səlahiyyətləri genişlənmiş, cəmiyyətdə rolu artmışdır. Müstəqillik illərində ədliyyə və məhkəmə-hüquq sisteminin inkişafına müstəsna əhəmiyyət verən ümummilli lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü və bilavasitə rəhbərliyi ilə yeni milli Konstitusiyaya qəbul olunmuş, hüquqi sahədə islahatların mütəşəkkil qaydada aparılması məqsədilə Hüquqi İslahat Komissiyası yaradılmış, qısa müddət ərzində mühüm qanunlar qəbul edilmiş, məhkəmə və hüquq-mühafizə orqanlarının funksiya və səlahiyyətlərinə yenidən baxılmışdır. Ümummilli lider Heydər Əliyev Azərbaycan Ədliyyəsinə daim xüsusi diqqət və böyük qayğının təzahürü olaraq 11 noyabr 2000-ci il tarixdə imzaladığı Sərəncamla Ədliyyə Nazirliyinin Əsasnaməsinin təsdiq edildiyi gün - 22 noyabr Azərbaycan Respublikası Ədliyyə işçilərinin peşə bayramı günü kimi təsis edilmişdir.

Ədliyyə sistemində də fəaliyyətin yüksək tələblər səviyyəsində qurulması üzrə xidmətləri öz bəhrəsini bu gün də verməkdədir. Onun başladığı köklü islahatların nəticəsidir ki, müasir Azərbaycan ədliyyəsinin inkişafı davamlı prosesə çevrilmişdir. Həyata keçirilən səmərəli hüquqi islahatlar kursu Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən hazırda uğurla davam etdirilir. Qısa dövr ərzində onun tərəfindən imzalanan fərman və sərəncamlar ölkəmizin dinamik yüksəlişi təmin etmiş və həyata keçirilən islahatlara yeni təkan vermişdir.

Bu baxımdan "Penitensiar sahədə fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi, cəza siyasətinin humanistləşdirilməsi və cəmiyyətdən təcridetmə ilə əlaqədar olmayan alternativ cəza və prosessual məcburiyyət tədbirlərinin tətbiqinin genişləndirilməsi barədə" 10 fevral 2017-ci il tarixdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən imzalanmış Sərəncam da insan hüquqlarının effektiv təmini istiqamətində həyata keçirilən islahatların davamlılığı baxımından yeni mərhələ oldu. Cinayət törətmiş, hüquq pozuntusuna yol vermmiş şəxsin azadlıq hüququ ilə bağlı məhdudiyətlərin tətbiqi edilməsinin məhdudlaşdırılması, bu istiqamətdə cinayət tətbiqi və cəza icra siyasətinin humanistləşdirilməsi, şəxsin cəmiyyətdən

təcrid edilməsi təcrübəsinə daha diqqətli, habelə ehtiyatla yanaşması zəruriyyəti məlum Sərəncam əsasında önə çəkilməklə yanaşı, icrası da dövlətin siyasətinin tərkib elementinə çevrildi.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin proqram xarakterli bu Sərəncamından irəli gələn vəzifələrini dürüst və müvafiq icrası məqsədilə ötən dövrdə Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən kompleks tədbirlər görülmüş, o cümlədən aidiyyəti qurumlarla birgə işçi qrupu yaradılaraq beynəlxalq təcrübə öyrənilməklə bu sahədə qanunvericilik və məhkəmə-istintaq təcrübəsi təhlil olunmuş, cəza siyasətinin humanistləşdirilməsi, elektron nəzarət vasitələrinin tətbiqi ilə bağlı qanunvericilik aktlarına mühüm dəyişikliklər edilmişdir.

Bu gün ədliyyə sahəsində elektron xidmətlərin, müasir texnologiyaların və innovasiyaların tətbiqinə xüsusi diqqət yetirilir. Belə ki, cəzaların icrası zamanı müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından istifadə edilməsini təmin etmək məqsədilə məhkumlara elektron nəzarət vasitələrinin tətbiqi geniş vüsət almışdır. Bu innovasiyalar qısa müddət ərzində tətbiq edilməsinə baxmayaraq, artıq beynəlxalq marağa səbəb olmuş və Azərbaycanın innovativ məhsullarından digər dövlətlər də bəhrələnir.

Möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyev ölkəmizin davamlı inkişafı ilə yanaşı, vətəndaşlarımızın da daim hüquqlarının təmin edilməsinə çalışır. Bütün beynəlxalq tədbirlər, çıxışlar və ikitərəfli görüşlərdə xalqımızın ən ağır problemi olan Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münacişəsi və onun ədalətli həllinə dair dövlətimizin haqlı mövqeyi diqqətə çatdırılıb. Ermənistan-Azərbaycan münacişəsi XX yüzilliyinin tarixinə ən faciəli münacişələrdən biri kimi daxil olub, onun nəticələri milyonlarla azərbaycanlının taleyinə ciddi təsir göstərmişdir. 1980-ci illərin sonlarında Ermənistan Azərbaycanın tarixi torpaqlarında açıq formada ərazi iddialarını və etnik zəmində təxribatları, terror əməlləri ilə başlamış bu münacişə Azərbaycanca qarşı hərbi təcavüzlə nəticələnib.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlməsi ilə bu münacişənin həllində 1993-cü ildən ötən dövr ərzində böyük əziyyətlər hesabına əldə edilən nailiyyətlər, qazanılan uğurlar zərrə-zərrə bizi möhtəşəm qələbəyə yaxınlaşdırdı. 2003-cü ildən sonrakı mərhələdə İlham Əliyevin diplomatiyasının apardığı fəal iş Azərbaycanın haqlı mövqeyinin beynəlxalq hüquqi əsaslarını daha da möhkəmləndirdi.

Təcavüzkar Ermənistan silahlı qüvvələrinin bu il sentyabr ayının 27-dən başlayan növbəti hərbi təxribatına layiqli cavab verən və bütün cəbhəboyu genişmiqyaslı uğurlu hərbi əməliyyatlar keçirən Azərbaycan Ordusunun Qarabağ uğrunda apardığı Vətən müharibəsində göstərdiyi böyük igidliklər, şücaət xalqımızda tezliklə düşmən üzərində tam və qəti qələbəmizin təmin ediləcəyinə möhkəm inam və əminlik yaratmışdır. Azərbaycan Ordusunun igid, cəsur əsgər və zabitlərinin əzəli tarixi yurd yerlərimizi bir-birinin ardınca erməni iş-

ğalından azad etməsi, geri qaytarılan yurd yerlərimizdə müqəddəs üçrəngli dövlət bayrağımızın dalğalanması xalqımızın bu inam və əminliyini daha da artırır. Rayon və qəsəbələrımızın, kəndlərimizin işğaldan azad edilməsi xalqımıza böyük sevinc hissi, yüksək əhval-ruhiyyə yaşadırdı. Noyabr ayının 8-də Azərbaycanın milli rəmzi hesab olunan Şuşanın işğaldan azad edilməsi isə xalqımızın apardığı ədalətli, müqəddəs və şərəfli Vətən müharibəsində əsaslı dönüş nöqtəsi oldu. Belə ki, Dağlıq Qarabağın strateji şəhəri olan Şuşanın işğaldan azad edilməsi erməni silahlı qüvvələrinin Azərbaycan Ordusunun hücumlarından müdafiə olunması perspektivlərini heçə endirdi. Çünki hərbi nöqtəyi-nəzərdən Şuşa Qarabağın açarı hesab edilir. Şuşanın azad edilməsi Azərbaycana Xankəndinə tam nəzarət etmək və bütövlükdə Dağlıq Qarabağ münacişəsində öz mövqeyini daha da gücləndirmək imkanı verdi. Noyabrın 9-da isə 72 kəndin və bir neçə strateji yüksəkliyin işğaldan azad edilməsi qələbəmizi daha da yaxınlaşdırdı. Artıq çox miskin, aciz və rəzil vəziyyətdə düşmüş Ermənistanın öz hərbi məğlubiyyətini qəbul etməkdən başqa çıxış yolu qalmamışdı. Noyabrın 10-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrimizin Müzəffər Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyev, Ermənistan Respublikasının baş naziri Nikol Paşinyan və Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin atəşkəsin elan edilməsi və hərbi əməliyyatların dayandırılması haqqında üçtərəfli qaydada Bəyanat imzaladılar. Bu Bəyanatın imzalanması Azərbaycanın Ermənistan üzərində şanlı Qələbəsini hüquqi cəhətdən tam rəsmiləşdirdi. Noyabrın 10-nu xalqımızın tarixinə şanlı Qələbə Günü kimi daxil oldu.

İşğalçı və təcavüzkar Ermənistan üzərində bu böyük tarixi qələbənin qazanılmasında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrimizin Müzəffər Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin düşünlülmüş, ardıcıl və məntiqli siyasəti, hərbi bacarığı, məharəti həlledici rol oynadı. Dövlət başçımız cənab İlham Əliyev Vətən müharibəsinin gedişində yalnız hərbi meydanında qələbə qazanmadı. Ölkə Prezidenti müharibənin gedişində həm də düşmənə informasiya mübarizəsinin mərkəzində dayanaraq Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münacişəsi, eləcə də Vətən müharibəsində baş verən hadisələr, aparılan uğurlu hərbi əməliyyatlar, eyni zamanda Ermənistanın Azərbaycanın dinc mülki əhalisini terrora məruz qoymasını konkret faktlarla dünya ictimaiyyətinə çatdırdı və bu zaman öz siyasi hazırlığı, məntiqli düşüncəsi, əsas hədəfə istiqamətlənmiş açıqlamaları ilə diqqəti çəkdi. Cənab İlham Əliyev informasiya mübarizəsinin də qalibi oldu. Eyni zamanda Azərbaycan Ordusunun misilsiz qəhrəmanlığı, cəmiyyətdəki milli birlik, siyasi həmrəylik düşmən üzərində tam və qəti qələbənin təmin edilməsində böyük rol oynadı.

Azərbaycan ədliyyəsi qələbə ilə dolu zəfər günlərində sarsılmaz ordumuzla həmrəylik nümayiş etdirmişdir.

Ədliyyə işçiləri öz peşə bayramlarını böyük ruh yüksəkliyi, qələbə sevinci ilə qeyd etməklə yanaşı, ölkəmizə böyük qələbəni bəxş edən Ali Baş Komandanın ətrafında sıx birləşərək bundan sonra da ölkəmizin müasir inkişafına uyğun şəkildə öz vəzifələrini hər zaman layiqincə yerinə yetirmək, demokratik hüquqi dövlət quruculuğu, Azərbaycan ədliyyəsinin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi naminə fədakarlıqla çalışmaq əzmindədirlər.

Fariz ŞAMİLOV,
Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyi
Probsiya Xidmətinin Elektron Monitoring
İdarəsinin böyük məsləhətçisi,
kiçik ədliyyə müşaviri.